

RAPORT Z WIZYTACJI

(powtórna ocena programowa)

dokonanej w dniu 17 grudnia 2013 na kierunku *kulturoznawstwo*

prowadzonym w ramach obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu¹ ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Maria Próchnicka, członek PKA

członkowie:

dr hab. prof. UAM Krzysztof Moraczewski

Część I : Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 162/2013 Prezydium PKA z dnia 11 kwietnia 2013 r.

W uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*, prowadzonym na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach sformułowane zostały następujące zarzuty:

1. Brak minimum kadrowego dla ocenianego kierunku. Nie zostały spełnione wymagania odnoszące się do minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia, określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 43, poz. 1445 z późn. zm.). W minimum kadrowym dla kierunku „kulturoznawstwo” brakowało 2 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.
2. Częściowa nieadekwatność efektów kształcenia do nazwy kierunku studiów. Niektóre z opisów efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo zakładały poziom wiedzy niemożliwy do uzyskania przez absolwentów w oparciu o realizowany program studiów.

Część II : Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I

1. Efekty działań naprawczych odnoszących się do zarzutu niespełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia

W Raporcie na temat działań naprawczych podjętych na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach po otrzymaniu warunkowej oceny jakości kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*, zawarto informację, iż obecnie WSZOP „zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy czterech pracowników naukowych posiadających tytuł naukowy oraz sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora stanowiących minimum kadrowe dla kierunku Kulturoznawstwo oraz reprezentujących dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia kierunku” (s. 3). Do raportu samooceny dołączono: wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku, wykaz dorobku naukowego, umowy o pracę, dokumenty potwierdzające posiadanie stopni i tytułów naukowych oraz oświadczenia o możliwości stanowienia minimum kadrowego osób uprzednio nie wymienionych w raporcie.

Wydział Humanistyczno-Społeczny Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach zaproponował do minimum kadrowego kierunku *kulturoznawstwo* (studia pierwszego stopnia, profil ogólnoakademicki) dziesięciu nauczycieli akademickich – trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora, jednego nauczyciela posiadającego kwalifikacje II stopnia w zakresie sztuki i dyscypliny artystycznej oraz sześciu nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

W trakcie powtórnej wizytacji zespół oceniający stwierdził, iż od strony formalno-prawnej dokumentacja nauczycieli akademickich zaproponowanych do minimum kadrowego nie budzi zastrzeżeń. Przedłożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwalają na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., 572 i 742). Także terminy, do którego obowiązują umowy o pracę nauczycieli akademickich zaproponowanych do minimum kadrowego (w przypadku dziesięciu nauczycieli – do 30 września 2021, w przypadku jednego – na czas nieokreślony) zapewniają stabilność minimum kadrowego dla kierunku.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej minimum kadrowego, dokonanej w trakcie wizytacji, Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego kierunku *kulturoznawstwo*, na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora oraz sześciu nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. Zespół oceniający nie zaliczył do minimum kadrowego jednego nauczyciela spośród dziesięciu nauczycieli akademickich zaproponowanych przez WH-S WSZOP – dr. hab. Jerzego Wuttke.

W ocenie zespołu kierunek *kulturoznawstwo* prowadzony na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim przez Wydział Humanistyczno-Społeczny Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 43, poz. 1445 z późn. zm.).

2. Efekty działań naprawczych odnoszących się do zarzutu o częściowej nieadekwatności efektów kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* do nazwy kierunku studiów

W Raporcie na temat działań naprawczych podjętych na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach po otrzymaniu warunkowej oceny jakości kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*, zawarto informację, iż dokonane zostały korekty w opisach efektów kształcenia dla kierunku, zgodnie z zalecanymi zespołu oceniającymi PKA, sformułowanymi w raporcie z poprzedniej wizytacji. Do raportu z działań naprawczych dołączono *Załącznik do Uchwały nr 15/2012/13 Rady Wydziału Humanistyczno-Społecznego z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie zmian w opisie kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku Kulturoznawstwo* oraz *Uchwałę nr 21/2012/13 Senatu WSZOP z dnia 12 lipca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w opisie kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku Kulturoznawstwo*, a także *Zestawienie zmian kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo*.

Od czasu pierwszej wizytacji dokonano w opisie kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo prowadzonego przez WSZOP w Katowicach następujących zmian:

a. W odniesieniu do wiedzy o teatrze, literaturze, muzyce, sztukach plastycznych, filozofii, estetyki i medioznawstwa zastąpiono określenie "student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową" określeniem "ma podstawową wiedzę o", co odpowiada rzeczywistym możliwościom kształcenia na studiach I stopnia i liczbie godzin dydaktycznych oraz punktów ECTS przyznanych odpowiednim przedmiotom. W aktualnej zatem wersji opis efektów kształcenia nie przewiduje już efektów niemożliwych do zrealizowania.

b. Odniesienia do dyscyplin naukowych z zakresu wiedzy o sztuce, tj. do teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii i literaturoznawstwa zastąpiono bardziej ogólnymi odniesieniami do wiedzy o teatrze, muzyce itd. Zmiana ta odpowiada rzeczywistemu obrazowi kształcenia na WSZOP i możliwościom kształcenia na kierunku kulturoznawczym: zamiast niemożliwego do osiągnięcia przez studentów efektu przewidującego np. uzyskanie przez studentów kompetencji w zakresie muzykologii – wprowadzone zostało obecnie realistyczne założenie przekazania studentom podstawowej wiedzy o muzyce. Jednocześnie zniknęła w ten sposób konieczność umieszczenia w minimum kadrowym osób z dorobkiem naukowym w odpowiednich dyscyplinach szczegółowych. Osiągnięto w ten sposób zgodność zarówno między opisem efektów kształcenia i rzeczywistym kształceniem, oraz między opisem efektów kształcenia a doborem minimum kadrowego.

c. Do efektu dotyczącego prawnych, ekonomicznych i społecznych zasadach funkcjonowania organizacji i zarządzania współczesnymi instytucjami kultury dołączono sformułowanie dotyczące wiedzy o modelach finansowania kultury.

d. W zakresie diagnostyki kultury współczesnej dołączono zdanie mówiące o wykorzystaniu nabytej w tym przypadku wiedzy w działalności kulturotwórczej, co jest zgodne z ogólną koncepcją kierunku, przyjętą przez WSZOP.

e. W części dotyczącej umiejętności dokonano szeregu szczegółowych uzupełnień, dokładnie określających zakres umiejętności organizacyjnych i animacyjnych, które winien osiągnąć student. Dotyczą one m. in. uwzględnienia kontekstów ekonomicznych i organizacyjnych w

badaniach kulturoznawczych oraz umiejętności rozpoznawania kierunków rozwoju współczesnego rynku usług kulturalnych.

f. W zakresie kompetencji społecznych dokonano dwóch drobnych, ale istotnych uzupełnień, kładąc nacisk zarówno na zdolność inicjowania zjawisk kulturowych, jak i świadomość potrzeby wykorzystywania nowych technologii.

Zespół oceniający stwierdził w wyniku powtórnej oceny, iż dokonane zmiany efektów kształcenia dla kierunku *kulturoznawstwo* prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach odzwierciedlają zarówno koncepcję kierunku *kulturoznawstwo* przyjętą przez WSZOP, jak i zalecenia wynikające z poprzedniej wizytacji PKA. Podjęte działania naprawcze należy zatem uznać za satysfakcjonujące. Pozostaje jeden problem, raczej jednak dotyczący niefortunnego sformułowania językowego, niż uchybienia merytorycznego. Zastępując odniesienia do szczegółowych dyscyplin nauk o sztuce odniesieniami ogólnymi do podstaw wiedzy o różnych dziedzinach sztuki, pozostawiono bez zmian - zapewne przez przeoczenie - odniesienie efektów kształcenia do dyscypliny historia sztuki, nie zastępując go, na przykład, odniesieniem do wiedzy o sztukach wizualnych. W konsekwencji pociąga to za sobą obowiązek uwzględnienia w minimum kadrowym nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w dyscyplinie historia sztuki. Taka interpretacja jednak stałaby w sprzeczności ze wszystkimi zmianami, jakich dokonano w opisie efektów kształcenia i stanowiłaby podnoszenie zwykłej pomyłki do rangi kluczowego problemu, byłaby więc postępowaniem nieznajdującym uzasadnienia w faktach.

W ocenie Zespołu działania naprawcze w zakresie opisu efektów kształcenia, podjęte przez WNH-S WSZOP, należy ocenić pozytywnie, zalecając jednocześnie usunięcie historii sztuki z wykazu dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, bowiem uwzględnienie uzyskania przez studentów podstawowej ogólnej wiedzy z zakresu historii sztuki w zakładanych efektach kształcenia dla kierunku w żadnym razie nie oznacza, iż efekty kształcenia dla kierunku odnoszą się do dyscypliny historia sztuki.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach wprowadzonych w uczelni/jednostce w ocenianym okresie oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

Na podstawie zaktualizowanego raportu samooceny dołączonego do raportu z działań naprawczych oraz dyskusji z Władzami Uczelni i Wydziału i przedstawicielami minimum kadrowego dla kierunku *kulturoznawstwo* w trakcie powtórnej wizytacji można wskazać następujące zmiany i działania doskonalące podjęte w Wyższej Szkole Zarządzania Ochroną Pracy oraz na Wydziale Humanistyczno-Społecznym, prowadzącym kierunek *kulturoznawstwo*, które stanowiły odpowiedź na uwagi zawarte w raporcie z wizytacji zespołu oceniającego PKA, który przeprowadził ocenę jakości kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*:

Włączono w szerszym zakresie interesariuszy zewnętrznych oraz interesariuszy wewnętrznych w budowanie wysokiej jakości kształcenia. Na podstawie *Zarządzenia nr 2a/2013/2014 Dziekana Wydziału Humanistyczno-Społecznego Wyższej Szkoły Zarządzania*

Ochroną Pracy w Katowicach z dnia 15 listopada 2013 została powołana Wydziałowa Rada Społeczna na kierunku kulturoznawstwo. Zadaniem Rady jest wydawanie opinii o programach kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, proponowanie nowych specjalności zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz współpraca z Wydziałowym Zespołem ds. Krajowych Ram Kwalifikacji.

Zaktywizowani zostali także studenci. W maju i czerwcu 2013 r. przeprowadzono badania opinii studentów na temat programu studiów i ich oczekiwań i na podstawie wyników badań dokonano modyfikacji programu. Studenci zostali także włączeni w prace nad przygotowaniem strategii rozwoju Wydziału. Studentom zapewniono dostęp do informacji zwrotnej o wynikach ankiety oceny zajęć dydaktycznych poprzez prezentowanie wyników w Elektronicznym Niezbędniku Studenta.

W celu doskonalenia jakości kształcenia z wykorzystaniem metod i technik, kształcenia na odległość opracowane zostały standardy przygotowania materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej oraz prowadzenia kursów, które są wdrażane. Na zakończenie semestru prowadzone są także ankiety ewaluacyjne opracowane dla kursów e-learningowych.

Władze Wydziału zainicjowały monitoring odsiewu studentów, a także analizowanie przyczyny tego zjawiska. Wyniki analizy pozwalają na podejmowanie działań mających na celu minimalizowanie tego zjawiska.

Zgodnie z sugestiami zespołu oceniającego PKA podjęto działania mające na celu upowszechnienie wśród studentów informacji o indywidualizacji procesu kształcenia, a także o możliwościach realizacji części programu kształcenia poza macierzystą uczelnią. Efektem tych działań jest zwiększenie się liczby studentów studiujących w indywidualnym trybie oraz wyjazd dwóch studentek do uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus.

Na podstawie *Zarządzenia nr 18/2012/13 z dnia 16 maja 2013 r.*, Rektor WSZOP wprowadził procedurę dotyczącą weryfikacji efektów kształcenia, której celem jest standaryzacja metod weryfikacji szczegółowych efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji

W myśl zaleceń zespołu oceniającego PKA zawartymi w raporcie z poprzedniej wizytacji została zlikwidowana specjalność *Dziennikarstwo społeczno-kulturalne* na podstawie *Uchwały nr 4/2012/13 Rady Wydziału Humanistyczno-Społecznego WSZOP z dnia 22 lutego 2013 r. z wnioskiem do Senatu WSZOP o zniesienie specjalności Dziennikarstwo społeczno-kulturalne* oraz *Uchwały Senatu nr 9/2012/13 Senatu WSZOP z dnia 15 marca 2013 w sprawie zniesienia specjalności Dziennikarstwo społeczno-kulturalne na kierunku Kulturoznawstwo na Wydziale Humanistyczno –Społecznym*. Na zlikwidowanej specjalności nie było studentów. Obecnie w ramach kierunku kulturoznawstwo prowadzone są:

- a) trzy specjalności w programie zgodnym z KRK: *Komunikacja audiowizualna, Reklama i public relations, Produkcja imprez kulturalnych*
- b) trzy specjalności w programie zgodnym ze standardami kształcenia: *Komunikacja audiowizualna, Reklama i public relations, Zarządzanie dobrami kultury.*

W dalszym rozwoju kształcenia na kierunku kulturoznawstwo planowane jest przekształcenie profilu ogólnoakademickiego na praktyczny w doniesieniu do dwóch specjalności: *Reklama i public relations* oraz *Produkcja i promocja imprez kulturalnych*.

Działania i zmiany wprowadzone na Uczelni oraz na Wydziale w ocenianym okresie należy ocenić bardzo pozytywnie ze względu na ich kompleksowy charakter obejmujący różne czynniki mające wpływ na jakość kształcenia oraz skuteczność. Warto podkreślić jest także postrzeganie planów rozwojowych kierunku *kulturoznawstwo* w kontekście potrzeb w rynku pracy oraz potrzeb otoczenia społeczno-kulturalnego, w którym prowadzone jest kształcenie.

Część IV : Podsumowanie

Zespół oceniający stwierdza, iż działania naprawcze podjęte na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach w odniesieniu do kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* są skuteczne. Wyniki tych działań pozwalają na wycofanie zarzutów wyszczególnionych w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*, prowadzonym na Wydziale Humanistyczno-Społecznym Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach i wymienionych w części I niniejszego raportu.

Kierunek *kulturoznawstwo* prowadzony na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim przez Wydział Humanistyczno-Społeczny Wyższej Szkoły Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 43, poz. 1445 z późn. zm.).

Zmiany dokonane w opisie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku *kulturoznawstwo* i potwierdzone stosownymi uchwałami Rady Wydziału Humanistyczno-Społecznego oraz Senatu WSZOP są obecnie zgodne z koncepcją i zakresem kształcenia na kierunku oraz są możliwe do osiągnięcia przez studentów.

Jednocześnie zespół oceniający zaleca usunięcie dyscypliny historia sztuki z listy dyscyplin, do których odnoszą się efekt kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* prowadzonym na Wydziale Humanistyczno-Społecznym WSZOP w Katowicach, ze względu na to, iż wskazanie takiego odniesienia w ogólnym opisie koncepcji kształcenia nie znajduje potwierdzenia w opisie zakładanych efektów kształcenia dla tego kierunku.

Zespół ocenia pozytywnie także pozostałe zmiany wprowadzone w ocenianym okresie, podkreślając ich kompleksowy charakter obejmujący różne czynniki mające wpływ na jakość kształcenia oraz powiązanie perspektyw rozwoju kierunku z potrzebami rynku pracy i otoczenia społeczno-kulturalnego, w którym prowadzone jest kształcenie.

Raport z wykorzystaniem raportu cząstkowego
opracowanego przez eksperta merytorycznego
sporządziła

dr hab. Maria Próchnicka
Członek PKA

¹ - nie dotyczy kształcenia rozpoczętego w okresie poprzedzającym wprowadzenie profili kształcenia;

² - lub jednostki międzyuczelnianej, jednostki wspólnej, jednostki organizacyjnej związku uczelni lub kilku podstawowych jednostek uczelni w przypadku, gdy wspólnie prowadzą kształcenie na ocenianym kierunku;